

Fényképemlékek

Fehér László *Papírmunkák* című tárlatáról

Platán Galéria, 2016. V. 5-ig

LÓSKA LAJOS

Fehér László tizenegy rajza látható május elejéig a Lengyel Intézet Platán Galériájában. Mint a kortárs magyar grafikával és rajzművészettel viszonylag sokat foglalkozó művészettörténész, érdeklődéssel és várakozással indultam az Andrassy úti galériába. Köztudott ugyanis, hogy a rajz, a legősibb kifejezési forma, minden képzőművészeti ág alapja. Fehér Lászlót viszont négy évtizedes alkotói pályájának ismeretében nem rajzolóként, hanem (igen szorgalmas) festőként tartjuk

séig örökkévalóvá reprodukál, csak egyszeri. A Fénykép gépiesen megismétli azt, ami a valóságban soha nem ismétlődhet meg.” Amikor Fehér felhasználja a soha meg nem ismételt pillanatot rögzítő fényképet, akkor a múltat idéző, a kor hangulatát visszaadó valóságdarabnak tekinti azt, és a mondanivaló érdekében átalakítja, manipulálja. A fotók ihlette munkái többnyire leíró jellegűek. Úgy születnek, hogy a fekete háttéren kihagyott fehér felületekre rajzolja rá a figurákat, a különböző táj- és épületrészleteket. Vannak azután olyan kompozíciók is, például a gouache-ok, ahol a kék

vagy lila háttér előtt jelennek meg az árnyképszerű fekete motívumok (*Szobor madárral*, 2015; *Oszlop és madarak*, 2015).

Szinte mindegyik lapon ott érezzük az 50-es évek végének és a 60-as éveknek a levegőjét. A múlt esztendőben készült *Julianna és Jancsi* (Anya és fia) címűn egy, a kisfia vállát fogó nő néz bele az objektívbe. Egy rózsaszín alapú ceruzarajzon pedig elhanyagolt parkban álló, kezében papírtrombitát tartó gyereket látunk (*Jancsi trombitával*, 2014). Egy másikon szintén Jancsi pózol egy forgalmistatárcsával. Erről az idősebb látogatóknak azonnal az úttörővasút jut az eszébe (*Jancsi*, 2014). Minden mű egy emlék: az egyikén két férfi jelenik meg a Parlament előtt (*Daddy és barátja*,

2014), és Daddy tűnik fel egy újabb lapon is, háta mögött a Gellért-heggyel és a Szabadság-szoborral, valamint egy póznákra erősített hatalmas ötágú csillaggal (*Daddy a hegyen*, 2014).

A kiállított művek tehát a családi fényképek megidézése privát történelem lenyomatai. Ettől csak két rajz tér el. Az egyik Kerényi Juliannának a holokausztra utaló portréja (Akin Mengele kísérletezett), a másik a művész hátrahajló fejű, furcsa látószögéből megörökített groteszk arcmása (*Önarckép behunytt szemmel*, 2014).

fotó: Sulyok Miklós

FEHÉR LÁSZLÓ:
Szobor madárral, 2015,
gouache, papír, 75x105 cm

számon. Az indulását követően azért készített ceruzarajzokat is, s közülük egy igen jellemzőre, a lehúzott vonatblakon kinéző úttörőket ábrázolóra (*Dég 1960*, 1978), Forgács Évának a művészről szóló kismonográfiájában akadtam. E rajz, akár a korai festményeinek legtöbbje, amatőr családi fényképek alapján készült. És ugyanez elmondható a most kiállított munkákról is.

A festő kifejezőmódjának és a fotónaturalizmusnak a kapcsolatát már sokan taglalták. A fotó természetére én egy Roland Barthes-idézettel szeretnék utalni. „Először arra jöttem rá, hogy az, amit a Fénykép a végtelen-